

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

KA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvrzmi sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 60. — Štev. 60.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 26, 1941—SREDA, 26. MARCA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

SRBI NAS PROTUJEJO POGODBI

Jugoslovanska vlada je vznemirjena vsled demonstracij

Po celi Jugoslaviji vlada velika ogorčenost nad vlado, ker je podpisala z Nemčijo pogodbo. Ko sta se opoldne z Dunaja vrnila ministrski predsednik Dragiša Cvetković in vnanji minister Aleksandar Cincar-Marković, so bile beograjske ulice polne demonstrantov. — Zlasti so demonstriali vseniški dijaki, ki so nosili grške in angleške zastave. Policija je mnogo dijakov aretirala; mnogo šol v Beogradu in po drugih mestih so zaprli.

Vseniške v Ljubljani je tudi zaprto.

Beogradčani so bili nemalo presenečeni, ko so izvedeli, da je odstopil vzgojni minister Dušan Pantić, o katerem je znano, da je velik prijatelj Nemčije. Senzacija pa je povzročila, da ostaja pri svojem odstopu tudi minister Mihael Konstantinović, navzlic temu, da knez Pavle njegovega odstopa ne mra sprejeti.

Knez Pavle je imel sinoči po radio govoriti, da bi narodu sporočil, da je Jugoslavija morala skleniti pogodbo z

Nemčijo. S svojim govorom je nameraval pomiriti razburjene duhove med narodom. Njegov govor je bil večkrat ogrožen, sledujoč pa sploh odpuščen.

Po zatrdilu, ki prihaja iz zelo verjetnega kroga, bosta izstopila iz Cvetkovičevega kabineta tudi še zalagalni minister Milan Protić in finančni minister dr. Juraj Šutej.

Agrarna stranka je sporočila, da je njen član Milan Gavrilović naznanil svoj odstop kot poslanik v Moskvi.

Okoli nemškega in italijanskega poslanstva je bila postavljena močna policijska straža. Glasni protesti proti pogodbam se slišijo po celi Jugoslaviji.

Po deželi se zbirajo v velikih množinah kmetje ter protestirajo z vilami, kosami in grabljami na svojih ramah.

Prav lahko se zgodi, da bo vsled zahteve celega naroda moral Cvetković odstopiti s svojim celim kabinetom.

NEMŠKA ARMADA NE BO KORAKALA SKOZI JUGOSLAVIJO

Včeraj opoldne je postala Jugoslavija nova članica trojeve Berlin-Rim-Tokio, ko sta tozadevno pogodbo podpisala v Rumeni dvorani palače Belvedere na Dunaju ministrski predsednik Dragiša Cvetković in vnanji minister dr. Cincar-Marković.

Jugoslavija pa je s to pogodbo dosegla, kar ostalim državam, ki so pristopile k ovisšči, ni bilo dovoljeno — pisano obljubo, da nemške čete ne bodo korakale skozi Jugoslavijo, dovolila pa je prehod vlakom z vojnimi materijalom in ranjenci.

Nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop je Jugoslaviji zajamčil nedotakljivost njenih meja z naslednjo pisano izjavo s svojim podpisom:

„Nemška vlada potrjuje svoj trdni sklep spoštovati neodvisnost in dotakljivost jugoslovanskih meja za vse čase.

Z ozirom na pogajanja, ki so v zvezi s pristopom Jugoslavije k pogodbi trojeve, imam čast Vaši ekselenci v imenu nemške vlade s tem potrditi sporazum med vladami ovisšči in kraljevo jugoslovansko vlado, da vlade ovisšči tekem sedanjega vojne ne bodo dovolile, da bi korakale ali pa bile prevažane čete skozi jugoslovansko ozemlje.

Joachim von Ribbentrop.” Jugoslaviji tudi ni treba demobilizirati svoje armade in tudi Nemčiji ni treba pomagati s svojo vojaško silo.

Unija pod komunističnim vplivom

Demokratski kongresnik iz Texasa Dies, predsednik kongresnega odbora, ki preiskuje protiameriške delavnosti, je izjavil, da je CIO „Federation of Architects, Engineers, Technicians and Chemists“ povsem pod vplivom in nadvlado komunistične stranke.

Po Diesovem zatrdilu so člani te organizacije zaposleni v najvažnejših ameriških vojni industrijah.

Dies je obljubil, da bo začel od dne do dne objavljati v časopisu imena komunistov, ki so člani raznih delavskih organizacij.

Uspeh ruske policije

Meseca decembra so roparji trikrat vdrl v katoliško cerkev sv. Alojzija v Moskvi ter odnesli vse dragocenosti. Župnik cerkve je Amerikanec Rev. Leopold Brown, ki je zadevo javil ameriškiemu poslanstvu v Moskvi, poslaništvo je pa obvestilo sovjetski komisariat za vnanje zadeve. Pred nekaj dnevi je bil ameriški poslanik obveščen, da se je ruski policiji posrečilo zaslediti roparje ter dobiti nazaj skoro vse ukradene predmete.

Ako nameravate poslati denarno darilo za Velikonoč svojcem v staro domovino — čitajte važno naznanilo na 2. strani današnjega lista.

Stavke v obrambni industriji

Bethlehem Steel ima za milijon dolarjev vojnih naročil. — Pred Harvester tovarno v Chicagi se je bati krvavih izgrediv, ker so začeli nekateri delavci delati pod zaščito policije. — Fordova Lincoln tovarna zaprta.

Posredovalna oblast pred preizkušnjo

Posredovalni odbor enajstotice, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt pred svojim odpotovanjem na Jug, se že mora baviti z naslednjimi štirimi, zelo kočljivimi dazvoji:

Pri Bethlehem Steel Company v Bethlehem, Pa., kot je že bilo včeraj poročano, so zaštrajkali jeklarji, člani CIO unije. Družba ima za tisoč milijonov dolarjev vojnih naročil. Stavko je izzval spor med CIO člani ter neodvisno delavsko organizacijo „Employees Representation Plan.“

Tovarne International Harvester v Chicagu, ki so bile vsled štrajka CIO delavcev iz za 28. februarja zaprte, so začele zopet obratovati. V spremstvu 700 policistov so se vrili na delo delavci, ki so člani Ameriške delavske federacije. To se je zgodilo navzlic pretnji CIO organizacije, da ne bo noben delavec prestopil praga tovarne.

Pred dvema tednoma je izbruhnil štrajk pri Midland Steel Products Company v Detroitu, ker kompanija ni hotela odpraviti akordnega dela.

Vsled te stavke je bila prisiljena Fordova Lincoln tovarna zapreti vrata, ker je glede produkcije avtomobilov odvisna od Midland Steel Products Company, ki ji dobavlja potrebne sestavne dele. In če Midland Company ne bo začela prav kmalu obratovati, bo ohromljena vsa avtna industrija v državi Michigan.

Delavci pri Walworth Manufacturing Company v Bostonu, Mass., so zahtevali priznanje unije in višje plače. Ker ni družba ugodila niti prvi niti drugi zahtevi, so zaštrajkali. Ameriška armada ima naročenih pri Walworth Company za pol milijona dolarjev bakrenih cevi in ventilov.

Bojazen pred izgrediv

Pri international Harvester Company v Chicagu je običajno zaposlenih 6000 delavcev. Na delo se jih je vrnilo 2500, večidel člani Ameriške delavske federacije.

V poslanski zbornici je izjavil republikanski kongresnik Hoffman iz Michigana. — Nasproti si stojita dve skupini. V prvi skupini so CIO delavci in njihovi komunistični zavezniki, v drug pa postavijo in red ljubeci delavci. Če bo prišlo med obema skupinama do prelivanja krvi, bo moral kongres prevzeti svoj del odgovornosti.

Stavka pri Bethlehem Steel Company

V ponedeljek popoldne so začeli stavkarji že zgodaj zapuščati ogromno tovarno Bethlehem Steel Corporation v Bethlehem, Pa. To je največja tovarna te družbe ter je obratovala po štirindvajset ur na dan. V nji izdelujejo oklepne plošče za ladje in tanke ter cilindre za aeroplane.

Koliko delavcev je odšlo iz tovarne prvi in drugi dan, se ne ve natančno, toda Howard T. Curtiss, okrajni ravnatelj CIO odbora za organiziranje jeklarjev, je rekel, da se bo do srede zvečer ustavile v tovarni vse kolesje.

V ponedeljek zvečer ob pol desetih so se pojavili pred ogromnim poslopjem piketi v avtomobilih. Ko je hotel ob polenajstih neki delavec v tovarno, so ga štrajkarji obkolili. Neki mestni policist se je prirnil do delavca in ga spremljal v tovarno.

Ko se ob enajstih zvečer spremenil šilt, so štrajkarji zaštrajžili vrata. Nekateri delavci so skušali z avtomobili skozi, toda avtomobili niso mogli pretrgati žive verige piketov. Na šilt bi moralo priti par sto delavcev, pa se je komaj tridesetimi posrečilo dostop na dvorišče.

V Bethlehem je odpotoval Charles Kutz, ravnatelj pennsylvanskega državnega posredovalnega urada. V Bethlehemu je že zvezni posredovalec Thomas Lambert, ki se posvetuje s stavkarji in upravo, pa ni dozdaj še ničesar dosegel.

Stavka bo nedvomno izbruhnila tudi v družbini tovarni v Johnstownu, kjer je pri vladnih naročilih zaposlenih 15 tisoč delavcev.

JEKLARSKA STAVKA OGROŽA AVTNO INDUSTRIJO

Če Midland Steel Products Company ne bo začela kmalu obratovati, bo moralo več tovarn, ki izdelujejo vojni material, zapreti vrata.

Iz Detroita poročajo, da bo moralo zaradi pomanjkanja sestavnih delov več tamkajšnjih tovarn zapreti vrata, če bo stavka pri Midland Steel Products Company še kaj časa trajala.

Pogajanja oziroma posvetovanja med delavci in kompanijo se sicer vrše, nič pa ne kaže, da bi bil sporazum kmalu dosežen.

Harry H. Benett, osební ravnatelj Ford Motor Company, je rekel, da bo Fordova Lincoln tovarna nehala obratovati, če se delavci takoj ne vrnejo v napravo Midland Steel Products Company.

Henry in Edsel Ford pozvana za pričo

Henry Ford in njegov sin Edsel sta bila s posebnim sodnijskim poveljem pozvana, naj pričata pred Delavskim odborom (National Labor Relations Board), čemu naj bi se ne vršile volitve med delavci Fordove River Rouge in Lincoln tovarne.

Poziv jima je poslal Wm R. Ringer, ki vrši pri Delavskem uradu službo zasliševalca.

Fordov generalni pravni zastopnik, I. A. Capizzi, je označil zaslišanje, ki ga zahteva C. I. O. United Automobile Workers unija kot zaroto med komunistično stranko in unijo. Pravi, da je namen te zarote polastiti se kontrole nad Ford Motor Company.

V svoji prošnji, naj bo odredba glede zaslišanja preklicana, pravi Capizzi, da so osebe, ki imajo važna mesta v detroitskem Delavskem uradu, prežete s komunističnimi simpatijami.

Neki uradnik je baje član organizacije, ki je v tesni zvezi s komunistično stranko, dočim je drugi navdušen zagovornik komunističnih načel, Capizzi ni imenoval po imenu niti prvega niti drugega.

Ko je prečital Cappizzijevo izjavo Maurice Sugar, odvetnik unije avtnih delavcev, je vzklíknil:

— Zdi se mi, da Fordova družba ne more nižje pasti kot je že padla.

V svojem ugovoru pravi Capizzi, da Fordu ni treba pričati, češ, da Henry Ford sploh ni uradnik Fordove kompanije, in da tudi ni nobenega razloga, čemu bi pričal njegov sin Edsel.

Koledarje in Pratike do bite pri zastopniku Glasna Naroda" v Vaši naselbini.

KRALJ POZDRAVLJA AMER. POSLANIKA

Angleški kralj Jurij VII. je šel naproti novemu ameriškiemu poslaniku Johnu G. Winantu ter ga osebno pozdravil na neki železniški postaji izven Londona.

KANADSKI JUSTIČNI MINISTER IMA PREVELIKO OBLAST

Ernestu Lapointu očitajo preštrgo izvajanje zakonskih odredb. — Ministrski predsednik je predlagal ustanovitev posebnega odbora.

Kanadčani se že dalj časa pritožujejo nad preveliko oblastjo, ki si jo lasti in jo tudi izvaja kanadski justični minister Ernest Lapointe.

Tako je bila naprimer še pred izbruhom vojne uveljavljena neka ministrska odredba, naperjena proti podtalni in prekupekni agitaciji.

Justični minister izvaja to odredbo do skrajnih meja.

Doslej se še ni pripetilo, da bi mu kakšen narodni zastopnik javno očital diktatorske načine poslovanja, toda pritožbe se od dne do dne množijo.

Da se temu že vsaj nekoliko odpomore je predlagal ministrski predsednik W. L. Mackenzie King ustanovitev posebnega odbora, ki bo nadziral izvajanje zakonskih odločb.

V Kanadi je precej protidržavnih elementov vsled vojne historije se pa marsikaj zgodi, da pride tudi kakšna povsem nedolžna oseba v zagato.

Aretirance, ki misli, da se mu je zgodila krivica, je imel doslej pravico protestirati pri odboru, obstoječem iz enega samega višjega uradnika. Marsikdaj je ta „odbor“ priporočil izpustitev aretirance, na kar se pa justični minister ni oziral, pač ga je pa še nadalje obdržal v zaporu.

Odbor, ki ga namerava ustanoviti ministrski predsednik, bo znatno omilil obstoječe odredbe in njegova odločitev bo v vseh dvomljivih slučajih merodajna.

Amerika deportira sovjetskega špijona

Mihajl Gorin, svoječasi načelnik sovjetskega turističnega urada v Los Angeles, je na poti v Rusijo in se ne bo nikdar več vrnil v Združene države.

„Beseda „deportacija“ ni v Wellesovem pismu omenjena, dasi je bil Gorin faktično deportiran.

ko najbolje, da se Gorina izpušči pod pogojem, da se ne bo nikdar več vrnil v Združene države.

„Beseda „deportacija“ ni v Wellesovem pismu omenjena, dasi je bil Gorin faktično deportiran.

Oče 34 otrok umrl

V starost 85 let je umrl v Williamston, N. C., Ruben Bland, oče 34 otrok, ki je bil leta 1926 predstavljen predsedniku Coolidgeu kot „mojster očetov.“ Bil je dvakrat oženjen. Obe njegovi ženi sta že umrli in umrlo mu je tudi dvajset otrok.

Prvič se je poročil, ko je bil star 19 let ter je imel s svojo prvo ženo 15, z drugo pa 19 otrok.

